

KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN OHJELMA

Hyväksytty Rovaniemen liittokokouksessa 30.12.2008

1 Kärkitavoitteet 2009

- 1) Kehitysyhteistyö tulee kanavoida kansalaisjärjestöjen kautta
- 2) Maahanmuuttajille mahdollisuus tukihenkilötoimintaan
- 3) EU-politiikan johto valtioneuvostolle

2 Johdanto

Monet ennen sisäpoliittiset päätökset ovat Euroopan Unionin myötä siirtyneet kansainvälisiksi. Lisäksi talouden globalisoituminen ja maailman politiikan herääminen kylmää sotaa seuranneesta unesta lisäävät ulkopoliitiikan roolia myös Suomessa.

Keskustan Opiskelijaliitto näkee, että kansainvälisissä asioissa pätevät samat säännöt kuin sisäpolitiikassakin. Yhteisvastuu ja toisten arvostaminen tukevat myös omaa kehittymistämme niin poliittisesti kuin taloudellisestikin.

3 EU

3.1 Tehtävät

Kansalaismielipide monissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa on jo pitkään säilynyt erittäin kriittisenä EU:a kohtaan. Unionin poliittiset johtajat ovat liian hitaasti heränneet kansalaisten syvään epäluuloon kaukaiselta tuntuvaan unionia kohtaan. EU:n suurten kokousten lopputulosten ennustaminen on vaikeaa, ja lähes kaikki unionia koskeva kielenkäyttö on monimutkaista ja ristiriitaista. On kysyttävä yksinkertaisia kysymyksiä ja vaadittava niihin selkeitä vastauksia. Mihin tarvitsemme unionia? Mitä se voi ja mitä se ei voi tehdä?

EU:n tulee keskittyä ennen kaikkea suuriin, koko Eurooppaa, koskeviin kysymyksiin. Tällaisia ovat kilpailukykyä, ympäristön suojelua, vapaata liikkumista ja turvallisuutta koskevat aiheet. Sen sijaan arkipäiväiset päätökset tulee jättää jäsenmaiden vastuulle.

Kansainvälisenä toimijana Euroopan Unioni toimii suurvaltojen joukossa. Sen valta ei perustu sotilaalliseen voimaan vaan yhtenäiseen talousalueeseen ja hyviin diplomaattisiin suhteisiin niin itään kuin länteen. Säilyttääkseen nykyisen asemansa myös tulevaisuudessa unionin on pyrittävä yhtenäiseen ulkopoliittiseen linjaan aina, kun se on mahdollista. Keskustan Opiskelijaliitto näkee, että EU:n tulisi saada paikka YK:n turvallisuusneuvostossa ja G7-maiden kokouksissa.

3.2 Instituutit ja toimivalta

Keskustan opiskelijaliiton mielestä Euroopan unioni tulee olla kaikessa toiminnassaan avoin ja demokraattinen tavalla, jonka myös unionin jäsenmaiden kansalaiset kokevat läheiseksi.

Monien unionin toimielimien vallankäytössä on ongelmia. Komission vahva aloiteoikeus aiheuttaa selkeän demokratiavajeen. Parlamentin aseman vahvistaminen vahvistaa muodollista demokratiaa, mutta ihmiset kokevat Euroopan parlamentin etäisenä, joka eurovaalien matalina äänestysprosentteina aiheuttaa legitimitteettiongelman. Kansallisten hallitusten vahva asema unionin päätöksenteossa tekee puolestaan unionin kannalta välttämättömien uudistusten läpiviennin hankalaksi jäsenmaiden sisäpoliittisesta tilanteesta johtuen.

Keskustan Opiskelijaliiton mielestä EU tarvitsee selkeämmän päätöksentekojärjestelmän, jossa demokraattisten toimielimien, kansallisten hallitusten ja Euroopan parlamentin rooli on keskeinen. Oleellisen tärkeää on unionin toimintakyvyn parantaminen. Päätöksenteossa tulee siirtyä enenevässä määrin määräänemmistöpäätöksiin kaikkien jäsenmaiden yksimielisyyden edellyttämisen sijasta.

Lissabonin sopimuksen ratifioinnin epäonnistuttua Euroopan Unioni on jo toistamiseen tilanteessa, jossa se joutuu pohtimaan, mitä ihmiset siltä todella odottavat. Kansalaisia on kuunneltava, eikä Irlannin kansanäänestykseen tule suhtautua ylimielisesti. Keskustan Opiskelijaliitto kannattaa Lissabonin sopimuksen uudistuksia, mutta vaatii, että kaikkien jäsenmaiden on ratifioitava ne kansan mielipidettä kunnioittaen.

3.3 Talous ja kilpailukyky

Euroopan unioni on erityisesti jäsenmaidensa taloudellinen yhteisö. Yhtenäisen, kilpailukykyisen markkina-alueen luominen on yksi EU:n keskeisimmistä tehtävistä. Huolimatta yhteisen rahan käyttöönotosta, sisämarkkinoiden toimivuudessa on vielä paljon parannettavaa. EU-maiden välinen kauppa ei ole lisääntynyt odotetulla tavalla. EU on keskittynyt yhteismarkkinoiden toiminnan kannalta liiaksi markkinoiden yksityiskohtaiseen sääntelyyn ja uusiin standardeihin.

Toimivat markkinat kuitenkin tarvitsevat niitä säätelevät raaminsa. Kilpailupolitiikka on EU:n tärkeimpiä politiikan aloja. Toimiva kilpailu on markkinatalouden tehokkaan toiminnan tärkein edellytys. Esimerkiksi suuret monikansalliset yritykset tai kartellit eivät saa päästä käyttämään väärin hallitsevaa markkina-asemaa. Ympäristöpolitiikassa päästökauppa on alkuvaikeuksistaan hyvä esimerkki markkinoiden toimintaa vahvistavasta keinosta toteuttaa välttämättömät päästövähennykset, sekä kannustaa ekologisesti kestävämpään tuotantoon ja kulutukseen.

KOL näkee tulevaisuuden kilpailukykyyn kannalta keskeisinä panostukset tutkimukseen ja koulutukseen, riskirahoitukseen, sekä erityisesti uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiseen ja ympäristöteknologiaan. Korkeiden työvoimakustannusten maat eivät voi kilpailla työvoimaintensiivisellä massatuotannolla, vaan niiden on kehitettävä korkean lisäarvon tuotantoa ja kilpailtava laadulla, designilla, tehokkuudella ja innovatiivisuudella.

3.4 Aluepolitiikka ja laajentuminen

Euroopan unioni koostuu keskenään hyvin erilaisista jäsenvaltioista ja alueista. Aluepolitiikassa tulisi

pyrkii tukipolitiikkaan, joka ottaa huomioon unionin eri alueiden erityisolosuhteet ja taloudellisen kehityksen.

Päätöksenteossa tulee siirtyä määräenemmistöpäätöksiin muistaen kuitenkin, etteivät suuret jäsenmaat saa sanella yksin koko unionin toimintaa. Eri puolilla Eurooppaa paikallinen lainsäädäntö ja kulttuuri vaihtelevat voimakkaasti. Myös tulevaisuudessa unioniin liittyvien, mahdollisesti suurien, maiden jäsenyydestä seuraavia muutoksia tulee arvioida jo ennen jäsenyyden hyväksymistä.

Keskustan opiskelijaliiton mielestä Euroopan unionista ei tulevaisuudessakaan saa rakentaa suljettua blokkia, eikä unioni saa sulkea oviaan jäsenyysehdot täyttäviltä mailta. Kannatamme EU:n laajentumista hakijamaiden täyttäessä Kööpenhaminan kriteerit demokratiasta, ihmisoikeuksista, kilpailukykyisestä markkinataloudesta ja kun ne ovat kykeneviä osallistumaan EU:n eri politiikan lohkoihin ja Euroopan talous- ja rahaliitto EMU:iin. Laajentumisen ei tule kuitenkaan olla itsetarkoitus. EU ei saa jakautua kahden kerroksen unioniksi, jossa osa jäsenmaista etenee integraatiossa toisten jäädessä jalkoihin.

4 Suomi kansainvälistyvässä maailmassa

Keskustan Opiskelijaliitto vaatii perustuslain tarkistamista ulkopolitiikan johtovallan osalta. Tällä hetkellä (perustuslain 92.1 §) Suomen ulkopolitiikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. EU-politiikka puolestaan kuuluu valtioneuvoston toimivaltaan (PeL 93.2 §). Tämä järjestely on ollut omiaan aiheuttamaan epäselvyyksiä ja toimivaltaongelmia ulkosuhteiden hoidossa, sillä tähän mennessä myös tasavallan presidentti on osallistunut EU-politiikan hoitoon, eli Eurooppa-neuvoston kokouksiin silloin, kun huippukokouksen asialistalla ovat olleet EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymykset.

KOL ehdottaa EU-politiikan siirtämistä kokonaan valtioneuvoston toimivaltaan. Näin vältetään ns. kahden lautasen problematiikalta, sillä jatkossa EU-politiikan johtovalta kuuluisi selkeästi pääministerille. Myös ulkoasianministerin rooli EU-suhteiden hoidossa tulisi kasvamaan ja selkiytymään. Tämän järjestelyn myötä Suomen EU-politiikka saataisiin niin ikään parlamentaarisen vastuukatteen alaisuuteen, jolloin eduskunnan mahdollisuudet valvoa EU-politiikan hoitoa kasvaisivat huomattavasti.

Muodostettaessa Suomen kantaa merkittäviin ulko- ja turvallisuuspoliittisiin kysymyksiin valtioneuvoston tulisi jatkossa toimia läheisessä yhteistyössä tasavallan presidentin kanssa. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan ja tasavallan presidentin yhteinen kokous (TP-UTVA) on tähän tarkoitukseen käyttökelpoinen ja muodolliselta kannalta riittävä yhteistyön foorumi. Jatkossa ovat tarpeellisia myös presidentin epäviralliset tapaamiset pääministerin ja ulkoministerin kanssa

Maahanmuuttajien kotouttamista suomalaisen yhteiskuntaan tulisi parantaa entisestään. Kielitaito on tärkeä työllistymisen ja yhteiskuntaamme integroitumisen edellytys. Tämän vuoksi pakollista kielikoulutusta ja kielitestejä tulee lisätä maahanmuuttajien kotouttamisohjelmassa.

Tärkeässä roolissa kotouttamisessa on myös maahanmuuttajien sijoittaminen. Maahanmuuttajien tulee pystyä luomaan verkostoja samojen kulttuurien edustajien kesken, mutta myös kohtaamaan kantaväestön kulttuuri jokapäiväisissä yhteyksissä esimerkiksi tukihenkilötoiminnan kautta. Tällä turvataan myös hyvinvointia ja kulttuurisen identiteetin vahvistumista osana suomalaista yhteiskuntaa. Maahanmuuttajapolitiikassa tulee huomioida myös maahanmuuttajien kulttuurin vaatimat erityistarpeet turvaamalla esimerkiksi vähemmistöuskontojen uskonnonopetus kouluissa.

Integroitumisen keskeinen esteenä suomalaisessa yhteiskunnassa ovat valtaväestön asenteet ja tietämättömyys maahanmuuttajien kulttuurista. Suomalaisten tietoutta ja suvaitsevaisuutta tulisi yhteiskunnassa lisätä monikulttuurisen koulutuksen ja kampanjoiden kautta. Tavoitteena tulee olla aidosti monikulttuurinen Suomi. Maahanmuuttoa ei myöskään tulisi nähdä vain työvoimaperäisen maahanmuuttotarpeen kautta vaan myös keskeisenä osana kehitysyhteistyötä.

5 Turvallisuuspolitiikka

Suomen turvallisuuden varmistavat tällä hetkellä sotilaallinen liittoutumattomuus ja vahva kansallinen puolustus sekä EU-jäsenyys ja aktiivinen NATO-rauhankumppanuus. Yhteinen eurooppalainen turvallisuusjärjestelmä lisää valtioiden välistä yhteistyötä ja kaventaa liittoutumattomuuden ja liittoutumisen välistä eroa. Keskustan Opiskelijaliitto ei kuitenkaan näe NATO:n täysjäsenyyden lisäävän kansallista turvallisuuttamme.

Suomen on tärkeää osallistua aktiivisesti EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittisen yhteistyön ja unionin kriisinhallintayhteistyöhön. EU:n nopeantoiminnan joukot ovat askel oikeaan suuntaan kehitettäessä Euroopan unionia, mutta unionista ei tule kehittää täysimittaista sotilasliittoa.

Turvallisuus ei nyky maailmassa tarkoita pelkästään armeijan avulla tehtävää maan rajojen puolustamista. Ihmisten turvaamisessa täytyy varautua torjumaan myös epidemioita, kansainvälistä rikollisuutta, ympäristökatastrofeja sekä terrorismia. Parhaiten tähän kyetään kansainvälisellä yhteistyöllä toisten maiden poliisi- ja terveysturvallisuuden kanssa. Suomen tulee pyrkiä vahvistamaan kansainvälisen tiedonvaihdon ja avunannon johdonmukaisuutta ja mutkattomuutta näillä aloilla. Tämä ei kuitenkaan saa johtaa kenenkään ihmisoikeuksien loukkaamiseen.

Siviilipalvelusta tulee jatkossa painottaa entistä enemmän rauhan ajan kriisien hoitoon. Koulutuksessa tulee ottaa huomioon myös ympäristökatastrofit kuten laajat öljyvuodot tai kemikaalien valuminen tehtaista luontoon.

6 Lähialueyhteistyö

Pohjoismaat ovat Suomen luonnollisin yhteistyökumppani yhteisen historian, yhteiskuntamallin ja kieliyhteisön ansiosta. Pohjoismaat ovat myös olleet jo ennen Euroopan unionia integraatiokehityksen uranuurtajia. EU:n jäsenenä olevien Pohjoismaiden pitää tehdä yhteistyötä luontevissa yhteyksissä. Myös Pohjoismainen Neuvosto tulee pitää toiminnassa painostamassa pohjoismaisen yhteistyön tiivistämistä.

Itämeren alueella yhteistyötä vesistön tilan kohentamisessa ja meriliikenteen onnettomuusuhkien hallinnassa on kehitettävä ja laajennettava. Itämeren maiden kanssa tehtävää poliittista ja taloudellista yhteistyötä on syvennettävä.

Keskustaopiskelijat näkevät Venäjän yhteistyökumppanina kaupan ja lähialueyhteistyön muodossa. Suomen tulee entisestään kehittää kahdenvälisiä suhteitaan Venäjään ja hyödyntää Venäjä-osaamistaan myös EU:n Venäjä –suhteiden hoidossa. Lähiajan haasteita on rajatyön parantaminen.

7 Kehitysyhteistyö

Yhteisvastuu ja heikommista huolehtiminen ovat Keskustalaisen aatteen kivijalkoja. Siksi Keskustan Opiskelijaliitto näkee kehitysyhteistyön tärkeänä ja luonnollisena osana valtion toimintaa.

Lähes miljardi ihmistä elää alle dollarilla päivässä (World Bank Development Indicators 2008). Suomen on nostettava kehitysyhteistyömäärärahat noin 0,45 %:sta YK:n suositustasolle 0,7 % bruttokansantulosta. Ensimmäisenä tavoitteena tulee olla äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistaminen sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Kansalaisyhteiskunnan rooli on tullut entistä keskeisemmäksi kehitysyhteistyössä. Suomen tulisi erityisesti panostaa järjestöjen tukemiseen, koska niiden kokemus ja pitkät perinteet kehitysyhteistyössä turvaavat tehokkaan avustustyön.

Maailman köyhimpiä maita on tuettava infrastruktuurin, tekniikan ja talouden kehittämisessä. Tämä on välttämätöntä, jotta ne voisivat kilpailla ja menestyä omilla tuotteillaan. Valmiiden ratkaisujen vieminen kehittyviin maihin ei ole mahdollista, vaan kestävien tulosten saavuttamiseksi vaaditaan erityisiä panostuksia koulutukseen.

Myös sukupuolten välistä tasa-arvoa tulee edistää. Maailman köyhistä ihmisistä 70 % on naisia. Naisilla on suuri rooli kehityksen eteenpäinviemisessä. Usein naiset huolehtivat ruuan hankinnasta ja lapsista, mutta eivät pääse päättämään yhteisönsä asioista. Tasa-arvo edistää siis myös sosiaalista ja taloudellista kehitystä. Myös naisten ihmisoikeuksiin tulee kiinnittää huomiota; väkivaltaa tai syrjintää ei saa tapahtua esimerkiksi uskonnon nojalla. Samalla äiti- ja lapsikuolleisuutta tulee vähentää. Tähän päästään panostamalla enemmän terveydenhoitopalveluihin, sekä lisäämällä naisten koulutustasoa.

Ihmisoikeuksien kansainvälinen kunnioittaminen ja valvonta on jokaisen maan velvollisuus. Kansainvälisten konfliktien lisääntyessä erityisen suureksi ongelmaksi muodostuvat passittomat ihmiset, joilla ei ole minkään maan kansalaisuutta.

Keskustan Opiskelijaliiton mielestä kehitysmaiden velkaongelma on ratkaistava kansainvälisesti. Euroopan Unionin tulisi avata markkinoitaan köyhistä maista peräisin oleville tuotteille ja kannustaa kehitysmaita käymään enemmän kauppaa keskenään. Jotkut maat ovat joutuneet maailmankaupassa marginaaliseen asemaan, joten kehitysyhteistyössä on keskityttävä myös rahoitusapuun ja tekniseen apuun. Lisäksi on luotava työllistämishjelmia, jotta kehitysmaiden koulutetut nuoret jäävät rakentamaan kotimaansa hyvinvointia.